

Euthanasie blijft stijgen: we worden ouder, mondiger en er is meer media-aandacht voor psychisch lijden

De stijging van het aantal meldingen van euthanasie zet door. In 2017 is bij 6.585 mensen euthanasie toegepast. Het jaar daarvoor waren dat er nog 6.091. Dat blijkt uit [cijfers](#) van de regionale toetsingscommissie euthanasie. De commissie toetst de uitvoering van euthanasie en hulp bij zelfdoding door artsen. Iedere melding wordt door een arts, ethicus en jurist beoordeeld.

Door: Maaïke Vos 7 maart 2018, 09:15

Blijf op de hoogte

Iedere dag rond lunchtijd het belangrijkste nieuws van de ochtend, de mooiste fotografie en het gesprek van de dag? Schrijf u in voor onze gratis nieuwsbrief.

Deze commissie toetst de uitvoering van euthanasie en hulp bij zelfdoding door artsen. Iedere melding wordt door een arts, ethicus en jurist beoordeeld. De groei schommelt al jarenlang rond hetzelfde percentage.

Het aantal mensen dat overlijdt na euthanasie vormt 4,4 procent van het totaal aantal Nederlanders dat jaarlijks overlijdt. In 99,8 procent van de gevallen werd de euthanasie als 'zorgvuldig' beoordeeld. Het grootste deel van de patiënten leed aan ongeneeslijke kanker, aandoeningen van het zenuwstelsel als Parkinson en ALS, hart- en vaatziekten en longaandoeningen. Het merendeel was ouder dan 70 jaar.

Vorig jaar waren psychische problemen 83 keer de reden voor euthanasie. In 2016 ging het om zestig gevallen

De demografische opbouw speelt een rol in het groeiend aantal euthanasiemeldingen, stelt voorzitter van de regionale toetsingscommissie Jacob Kohnstamm. 'We worden steeds ouder, dus ontstaan er meer medische problemen en vragen meer mensen om euthanasie. Daarnaast is sprake van een nieuwe generatie artsen die is opgevoed met het idee dat euthanasie tot de mogelijkheden

behoort. Ook zijn patiënten zelfbewuster en mondiger geworden.'

Vorig jaar waren psychische problemen 83 keer de reden voor euthanasie. In 2016 ging het om zestig gevallen. Over euthanasie bij psychisch lijden bestaat veel onrust. Psychiaters zijn vaak terughoudend met het inwilligen van euthanasieverzoeken, waardoor psychiatrische patiënten bij de Levenseindekliniek terechtkomen. Kohnstamm: 'Vijftien jaar geleden was een psychiatrische patiënt die om euthanasie vroeg een onbekend verschijnsel. Nu gebeurt het meer omdat het kan en mag volgens de wet.'

Ook de stijgende media-aandacht voor euthanasie bij psychisch lijden speelt volgens Kohnstamm een rol. 'Daardoor is er meer vraag naar. Het zijn altijd ingrijpende verhalen van mensen die soms al decennialang aan psychiatrische ziekten lijden en een heel arsenaal aan therapieën hebben doorlopen. Op een gegeven moment merken ze dat therapie niet werkt en dat er niet meer te leven valt met het lijden. Bij artsen en psychiaters stijgt de bereidheid hier serieus naar te kijken.'

Vaak zijn het mensen van 70 jaar en ouder die in hun directe nabijheid een of meer dierbaren kennen die ze hebben zien wegwijnen

Jacob Kohnstamm

Kohnstamm verwacht niet dat de euthanasiegevallen bij psychisch lijden gigantisch zullen stijgen. 'Het is een ingewikkelde categorie waarbij psychiaters terughoudendheid betrachten.'

In drie gevallen was vergevorderde dementie de reden voor euthanasie, eenzelfde aantal als in 2016. Een wilsverklaring speelde een rol bij deze patiënten. Bij 166 mensen ging het om de beginfase van dementie. 'Dat zijn vaak mensen van 70 jaar en ouder die in hun directe nabijheid een of meer dierbaren kennen die ze, in hun eigen woorden, hebben zien wegwijnen aan de gevolgen van dementie. Ze besluiten dan voor zichzelf: dat wil ik niet meemaken. Ze zijn bang dat als ze wachten tot ze het niet meer zelf kunnen zeggen, het voor artsen zo gecompliceerd wordt dat ze het euthanasieverzoek niet inwilligen.'

Over euthanasie bij vergevorderde dementie bestaat veel discussie. Eind 2015 stelden de ministers van Volksgezondheid en Veiligheid en Justitie dat euthanasie bij vergevorderde dementie op basis van een wilsverklaring ook mag bij patiënten die hun verzoek niet in woord of gebaar kunnen overbrengen. Het moet dan wel duidelijk zijn dat de patiënt ondraaglijk lijdt. Ondanks de inspanningen van de ministers lukt het vergevorderde dementerenden zelden om toestemming te krijgen voor euthanasie op basis van hun wilsverklaring.

Aurelia Brouwers wilde het taboe rond

euthanasie doorbreken

Aurelia Brouwers' laatste wens: het taboe rond euthanasie bij psychisch lijden doorbreken

Aurelia Brouwers wilde het taboe rond euthanasie in de psychiatrie doorbreken. [Een gesprek met de krant](#), vlak voor haar dood, paste daarbij. Psychiaters zijn zeer terughoudend met verzoeken als dat van haar.

Het Volkskrantgeluid: Margreet Vermeulen over haar gesprek met Aurelia, die niet meer wilde leven

Aurelia Brouwers wilde niet meer verder, omdat haar psychisch lijden te groot was. Haar wens werd, na veel jaren, uiteindelijk gehonoreerd en dat is uitzonderlijk. Om het taboe over euthanasie in de psychiatrie te doorbreken, wilde ze een gesprek met de krant. Wetenschapsredacteur Margreet Vermeulen sprak met haar, vlak voor haar dood, en [praat met Laura van der Haar](#) over het stuk dat zij schreef.

Artsen durven euthanasie bij ernstig dementerenden met wilsverklaring nog niet aan

Het lukt [vergevoerde dementiepatiënten nauwelijks](#) om euthanasie te krijgen op basis van een eerder afgelegde wilsverklaring. Eind 2015 stelden de ministers van VWS en Veiligheid en Justitie nog eens expliciet dat dit mogelijk is. Sindsdien is het echter vrijwel nooit gebeurd.
